

BLOEDBOERDERIJEN

Waarom paarden lijden voor melk en varkensvlees

September 2017

Dier&Recht
advocaat van de dieren

Verenigde Staten

Italië

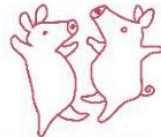

Frankrijk

Dier&Recht
advocaat van de dieren

Nederland

Varkens in Nood

Nederland

Canada

**ANIMAL PROTECTION
DENMARK**

Denemarken

Polen

**EUROGROUP
FOR ANIMALS**

Brussel

Contact

Duitsland

Animal Welfare Foundation e.V.
Burgstraße 106
60389 Frankfurt a.M.
T. +41 (0)44 482 0028
info@animal-welfare-foundation.org
www.animal-welfare-foundation.org

Zwitserland

Tierschutzbund Zürich
Schulhausstrasse 27
8600 Dübendorf
T. +41 (0)44 482 65 73
info@tierschutzbund-zuerich.ch
www.tierschutzbund-zuerich.ch

Inleiding

Drachtige paarden worden systematisch mishandeld voor de productie van het hormoonmiddel PMSG (Pregnant Mare Serum Gonadotropine). Op 'bloedboerderijen' in Argentinië en Uruguay wordt het bloed van duizenden drachtige merries afgenomen zonder inachtneming van hun welzijn en gezondheid of het effect hiervan op hun veulens. Dit blijkt uit een omvangrijk onderzoek van *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich*.ⁱ

Omdat het sinds eind 2014 niet meer is toegestaan PMSG in Nederland te produceren, importeren Europese farmaceuten deze middelen sindsdien voornamelijk uit Uruguay en Argentinië. Europese dierenwelzijnswetgeving wordt op deze wijze omzeild. Farmaceutische bedrijven als IDT Biologika, CEVA Santé Animale, HIPRA, en Zoetis verdienen groot geld aan de productie van PMSG.

Wat is PMSG?

PMSG (Pregnant Mare Serum Gonadotropine) is een hormoon waarmee moederdieren in de varkenshouderij, schapenhouderij en melkveehouderij sneller en gelijktijdig vruchtbaar gemaakt kunnen worden. Het hormoon PMSG zit van dag 40 tot 140 in het bloed van drachtige merries. Het wordt op zogeheten bloedboerderijen in met name Zuid-Amerika geoogst door bloed van drachtige merries af te nemen en het hormoon aan het serum te onttrekken.

Hoe wordt PMSG geproduceerd?

Bloed van drachtige merries

Gedurende een relatief korte periode kan bij drachtige merries PMSG worden afgenomen. Dit is ongeveer van de tweede tot en met de vijfde maand van de dracht. De normale draagtijd van merries is ruim 11 maanden. Op de bloedboerderijen wordt na de vijfde maand, wanneer er geen PMSG meer in het bloed zit, de merrie meestal geaborteerd. Dit gebeurt manueel en is zeer pijnlijk voor de merries en leidt regelmatig tot gezondheids- en welzijnsproblemen bij de paarden. Toch wordt dit gedaan, zodat de merries sneller opnieuw drachtig worden.

Welzijnsaantasting tijdens bloedinzameling

De omgang met de merries tijdens de bloedinzameling is extreem gewelddadig. De wilde paarden, die niet gewend zijn aan mensen, worden met zweepen, knuppels en elektrische prikstokken gedreven naar de plek waar ongeveer tien liter bloed in tien minuten tijd wordt afgetapt via een canule in de halsslagader. Dit is een volume dat kan leiden tot hypovolemische shock, bloedarmoede, een verzwakt immuunsysteem of zelfs de dood. De merries blijven ongeveer 11 weken 'in productie' en gedurende deze tijd wordt een of twee keer per week tien liter bloed afgetapt. Op videomateriaal van *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich*ⁱⁱ is te zien dat de paarden worden geslagen en geschopt als ze tegenstribbelen.

Abortus opgewekt

Na de periode waarin haar bloed wordt afgetapt wordt de merrie geaborteerd en naar een veld of bosplantage gestuurd om bij te komen. De abortus wordt handmatig gedaan, door de vruchtzak kapot te knijpen of prikken. Hiervoor moet met de hand de baarmoedermond geopend worden. Dit is een heel pijnlijke handeling voor de merrie. Korte tijd later volgt hierop bij de meeste merries een miskraam. De merries worden op geen enkel moment bijgestaan door een dierenarts. Na drie tot vier jaar zijn de merries niet meer in staat om zwanger te worden en worden degenen die het proces van bloedverzameling en de abortussen hebben overleefd naar EU-erkende slachthuizen gebracht. Dit paardenvlees wordt in de EU verkocht voor menselijke consumptie.

Hoge sterfte onder merries

Naar schatting overleeft 25 tot 30% van de merries dit zware productieproces niet. Vermoedelijk overlijden deze paarden aan bloedarmoede, infecties, onbehandelde kreupelheden en complicaties van miskramen. Veterinaire zorg wordt niet geboden.

Inspecties 2015 brachten waarheid aan het licht

Dierenwelzijn-inspecteurs van *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich* zijn in maart en april 2015 voor het eerst op onderzoek gegaan in Uruguay en Argentinië, waar zij de bloedboerderijen hebben bezocht en met (ex)medewerkers, veeartsen en vertegenwoordigers van het Landbouwministerie hebben gesproken. Ze analyseerden douaneformulieren en hingen videocamera's op. Op de afgelegen velden en bosplantages van de bloedboerderijen ontdekten ze zwakke, uitgemergelde merries, evenals paardenschedels en botten. Uit hun bevindingen blijkt duidelijk dat in het juridisch vacuüm van Argentinië en Uruguay duizenden merries systematisch worden mishandeld. Dit gebeurt in dienst van de varkensindustrie en melkveehouderij in Europa en Noord-Amerika.

De politieke reacties

Door dit onderzoek in 2015 is er in veel Europese landen ophef ontstaan over het gebruik van PMSG. Zowel het Europees Parlement als de Duitse ministers van landbouw hebben verklaard dat zij de wrede productiemethoden niet accepteren en dat de productie van PMSG moet voldoen aan de in de EU geldende dierenwelzijnsnormen. In Duitsland hebben de ministers van landbouw de federale regering verzocht de mogelijkheid van een verbod op de invoer en het gebruik van PMSG te onderzoeken. In Nederland heeft Staatssecretaris Van Dam naar aanleiding van vragen van de Partij voor de Dieren beloofd zich te gaan inzetten voor een Europees verbod op de import van PMSG.

Het voorstel van de Partij voor de Dieren om PMSG te verbieden in Europa werd aangenomen in het Europees Parlement. Het verbod wordt echter pas van kracht als een meerderheid van de EU-landen en de Europese Commissie hiermee instemmen. Wanneer dat het geval zal zijn is nog niet te voorspellen.

Op 9 oktober 2017 zal de Europese AGRIFISH (Agriculture and Fisheries Council) bijeenkomen. Waarschijnlijk wordt dan de in maart 2016 door het Europees Parlement aangenomen herziening tenminste besproken. Deze aangenomen herziening houdt in: **“dat ingevoerde geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik uit derde landen vervaardigd worden overeenkomstig de in de EU geldende dierenwelzijnsnormen.”** De Europese Commissie dient voor deze aanpassing richtlijn 91/412/EEG te herzien.

Nieuw onderzoek in 2016 en 2017: is er iets veranderd?

De Onderzoekers van *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich* hebben in 2016 en 2017 opnieuw de bloedboerderijen in Argentinië en Uruguay bezocht. Ondanks de belofte van Europese en Zuid-Amerikaanse autoriteiten om de welzijnsomstandigheden op de bloedboerderijen te verbeteren troffen de onderzoekers geen verbeteringen aan bij deze recente bezoeken.

Er is nog steeds sprake van zieke, gewonde en kreupele paarden. Veterinair toezicht of zorg ontbreekt en stervende paarden worden aan hun lot overgelaten. In de velden en bossen waar de paarden een groot deel van hun tijd doorbrengen zagen onderzoekers zwakke, lethargische, uitgemergelde drachtige merries, met onbehandelde huidziekten (typisch voor anemische paarden met een verzwakt immuunsysteem) en ernstige verwondingen. Schuilplaatsen of droge rustplaatsen ontbreken, evenals bescherming tegen de kou. Abortussen worden systematisch uitgevoerd waarbij de afgedreven veulens ter plekke worden achtergelaten. Voor het vervoeren van paarden wordt gebruik gemaakt van voertuigen die ongeschikt zijn met hoog risico op letsel als gevolg.

Ontbreken van dierenwelzijnsregels

Deze wrede praktijken zijn in de EU uiteraard verboden, maar Uruguay en Argentinië kennen veel minder strenge dierenwelzijnsregels. Tot op heden bestaan er geen nationale of internationale voorschriften voor de bescherming van de merries die in Zuid-Amerika gebruikt worden voor PMSG-productie. Er zijn dan ook geen wettelijke eisen met betrekking tot bijvoorbeeld de hoeveelheid bloed die mag worden afgenomen of het aborteren van de merries. Een diervriendelijke productie van PMSG, bijvoorbeeld door veterinair toezicht, extractie van kleinere hoeveelheden bloed en het toedienen van mineralen om herstel na bloedafname te bevorderen, evenals beter toezicht en bescherming van de paarden, en het grootbrengen in plaats van afdrijven van de veulens, zou voor deze bedrijven veel minder rendabel zijn. Vanwege het gebrek aan regels zijn de dieronvriendelijke bloedboerderijen nog steeds een forse bron van inkomsten in deze landen. De productie van PMSG is dan ook bewust vanuit de EU verplaatst naar landen waar geen (onvoldoende) dierenwelzijnsregels bestaan.

Waarom wordt PMSG nog steeds gebruikt?

Reproductiemanagement intensieve veehouderij

Het toedienen van PMSG heeft niet te maken met de behandeling van zieke dieren, maar wordt vooral op economische gronden gebruikt. Zoals al aangegeven is, wordt PMSG in met name de varkenshouderij en melkveehouderij gebruikt om de productie te verhogen door dieren sneller en synchronoos opnieuw drachtig te kunnen laten worden. Door dit 'reproductiemanagement' kunnen de dieren gelijktijdig en op een van te voren vastgesteld tijdstip worden geïnsemineerd. De Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) schatte in 2013 dat in Nederland tussen de 15 en 40% van de melkkoeien een of meerdere malen met een vruchtbaarheidshormoon wordt behandeld en zo'n 5% van de zeugen.

Dierenartsen zijn tegen

In haar in 2013 gepubliceerde 'Standpunt over de inzet van vruchtbaarheidshormonen in de rundveehouderij' benadrukte de KNMvD dat meer moet worden gekeken naar de oorzaken van vruchtbaarheidsproblemen in plaats van het steeds verder 'aanpassen' van de dieren aan de (niet optimale) omstandigheden. Door PMSG-middelen te gebruiken gaat men voorbij aan het feit dat niet vruchtbaar worden meestal een teken is van een verstoorde gezondheidstoestand van het dier.

PMSG bevordert onnatuurlijke reproductietijden en geeft de moederdieren geen tijd om bij te komen tussen zwangerschappen in. Daarnaast kan PMSG immunologische en allergische reacties veroorzaken die levensbedreigend kunnen zijn en veroorzaakt het een superovulatie die resulteert in nog grotere nesten. Dit terwijl de toomgrootte bij zeugen toch al jaarlijks groter wordt, waardoor biggen vaker sterven of gedood worden omdat de zeug meer biggen heeft dan spenen en de grote tomen meer zwakke biggen bevatten.

In strijd met EU-richtlijn

Daarom stellen *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich* dat het gebruik van PMSG in strijd is met Richtlijn 98/58/EG met betrekking tot de bescherming van dieren die voor landbouwdoeleinden worden gehouden. In deze richtlijn staat dat "natuurlijke of kunstmatige fok- of fokprocedures die leiden tot of kunnen leiden tot lijden of letsel van een van de betrokken dieren niet mogen worden toegepast." Zeugen lijden wel degelijk onder het gebruik van PMSG en de biggen mogelijk ook.

Daarnaast is het overduidelijk dat de op de bloedboerderijen waargenomen misstanden in Europa zouden vallen onder de EU-richtlijn ter bescherming van landbouwdieren. Deze is echter niet van toepassing buiten de EU. Verordening 142/2011, die van toepassing is op de invoer van paardenbloed, bevat slechts regels met betrekking tot de gezondheid van de dieren en stelt geen specifieke dierenwelzijnseisen aan de bloedinzameling.

Is er een diervriendelijk alternatief?

Uit het door *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich* opgestelde rapport blijkt dat deze wrede praktijken ook nog eens onnodig zijn omdat er genoeg synthetische alternatieven voor PMSG beschikbaar zijn in Europa. In Duitsland zijn er 36 diergeneesmiddelen voor verschillende doelen en diersoorten beschikbaar. Zeven daarvan zijn goedgekeurd voor het stimuleren en/of synchroniseren van oestrus bij varkens. In het rapport wordt bijvoorbeeld Peforelin genoemd, dit heeft geen van de nadelige bijwerkingen van PMSG.

Einde aan PMSG in Europa is haalbaar

EU-verbod op PMSG

Omdat een Europees verbod op de import van PMSG pas in werking kan treden als een meerderheid van de EU-landen en de Europese Commissie hiermee instemmen roepen *Animal Welfare Foundation* en *Tierschützbund Zürich* de Europese Commissie en het Europese voedsel- en veterinair bureau FVO op om de invoer van PMSG uit Zuid-Amerika te verbieden. EU-landen behoren tot de belangrijkste kopers van PMSG uit Uruguay en Argentinië. Als de vraag vanuit Europa zou stoppen zouden veel minder paarden worden mishandeld voor de productie van PMSG. Bovendien moet in ogenschouw worden genomen dat de PMSG-industrie niet alleen schadelijk is voor het welzijn van de paarden in Zuid-Amerika, maar ook voor het welzijn van boerderijdieren in Europa bij wie PMSG wordt gebruikt.

Stop direct met gebruik van PMSG in Nederland

In Nederland vragen wij dierenartsen, varkenshouders en melkveehouders om ervoor te kiezen direct te stoppen met het gebruik van vruchtbaarheidshormonen die PMSG bevatten, vanwege het grote dierenleed dat er aan de productie kleeft. Het gebruik van synthetische vruchtbaarheidshormonen in de veehouderij dient überhaupt heroverwogen te worden, gezien de dierenwelzijnsproblemen en ethische bezwaren die deze middelen voor de Europese productiedieren met zich meebrengen.

Zwitserland geeft goede voorbeeld

Dat dit niet te hoog gegrepen is blijkt wel uit het volgende voorbeeld. In Zwitserland heeft de vereniging van varkensfokkers *Suisseporcs* hun leden opgeroepen direct te stoppen met het gebruik van PMSG. De maatschappij voor dierenartsen *GST*, de Zwitserse tegenhanger van de *KNMvD*, heeft haar leden opgeroepen te stoppen met het voorschrijven van PMSG. Het gebruik in Zwitserland is inmiddels sterk gedaald en zal waarschijnlijk snel nihil zijn.

In Nederland wordt PMSG de laatste jaren al terughoudender gebruikt. Stoppen ligt voor de hand en is moreel gezien de enige juiste keuze.

ⁱ Rapport ter inzage op te vragen bij Varkens in Nood BLOOD FARMS Production of PMSG in Uruguay 2016 & 2017 31 May 2017

ⁱⁱ <https://www.youtube.com/watch?v=fY7WpPAaoqI>